

РЕЗЮМЕТА

на научните трудове на гл. ас. д-р Вилиян Кръстев Кръстев
по участие в конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент” в
област на висшето образование – 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.9. Туризъм, по научна специалност:
„География на туризма” при ИУ–Варна

I. Монографии

Кръстев, В. Основи на туристическото странознание. Варна: Наука и икономика, 2012 (220 с.).

В изданието се акцентира върху фундаментални проблеми от теоретичен, методологически и структурно-организационен характер, засягащи изследването на страните и районите от гледна точка на туризма. Направен опит за формулиране на теоретичните основи на туристическото странознание, поставяйки акцент върху някои иновативни подходи, методи и понятия, развивани през последните десетилетия във водещи изследователски школи като руската, френската, полската, италианската и др. Засегнати са и съвременните практико-приложни и познавателни функции на това динамично развиващо се направление, определящи способността му да дава адекватни ориентири в организацията и насоките за развитие на туризма по страни и райони. В цялостен методологичен аспект в монографията се лансира утвърждаването на културно-образния подход, чието съчетано приложение с геопространствения подход, отговаря на тенденциите към все по-задълбочена хуманизация на географското знание. На тази основа е предложен алгоритъм за провеждане на страноведско туристическо изследване с научнообоснована последователност на изграждащите го компоненти. На базата на културно-образния подход се доказва, че страноведските туристически изследвания могат да бъдат

структурирани и многовариантно с разкриване на субективните, невидимите представи за различни обекти и явления, които изграждат туристическия облик на географското пространство. Резултатите от подобна дейност могат да намерят широко приложение в отделни регионални или маркетингови стратегии, популяризиращи привлекателността на мястото за туристически посещения или целящи привличането на инвестиции в туризма.

II. Студии

Кръстев, В. Развитие и постижения на Географията на туризма в Италия. // Год. на ИУ–Варна, том 82, 2011. – с. 177–207.

Изследването обхваща развитието на цяла предметна област в италианската география. Основна задача за неговата реализация се установи библиографско проучване в хронологичен и тематичен план, насочено както към класически монографични издания, засягащи туризма в неговите географски рамки, така също и към съвременни публикации и учебни помагала, намерили широк отзвук в научните дискусии. Методологията се базира на проблемния подход, по отношение на който е структурирано и съдържанието на изследването. Съобразно обобщените резултати констатираме, че в италианската школа по География на туризма преобладават възгледи и концепции, които съответстват на съвременните тенденции към хуманизация на географското знание. Имайки предвид иновативните насоки на неговото развитие през последните години (концепциите за туристическия ландшафт, устойчивия туризъм, взаимодействието геополитика–туризъм и др.) ни дава основание да твърдим, че туристикогеографската област днес се нарежда сред водещите в системата на географското познание. Нещо повече, основните му научни

постижения намират широк отзвук и са високо ценени сред представителите на академична мисъл в европейски и в световен мащаб.

III. Статии

Кръстев, В. Актуални аспекти в развитието на съвременното туристическо странознание. // Сп. Известия на ИУ – Варна, бр. 2, 2010. – с. 111–120.

Статията е насочена към определяне на същността и някои от приложните възможности на туристическото странознание във връзка с актуалните тенденции в развитието на обществената география (преди всичко културното осмисляне на пространството). Обосновани са специфични изследователски обстоятелства в приложението на културно-образния подход. Изведени са важни методологични предпоставки при съставянето и анализа на страноведските изследвания (лансира се авторски алгоритъм за провеждане на страноведско туристическо изследване), съответстващи на съвременните потребности от туристикогеографска информация.

Кръстев, В. Влияние геополитических факторов на туристский образ Болгарии. // Мир и Россия: регионализм в условиях глобализации – III Международной научно-практической конференции. Часть 3. Москва: РУДН, 2010. – с. 135–149.

Статията е посветена на съвременното позициониране на България като туристическа дестинация от гледна точка на геополитиката. В този аспект е детайлизирано въздействието на геополитическите фактори, оказващи съвкупно влияние върху цялостната туристическа привлекателност на България: геополитическото положение, държавните граници, транспортната осигуреност, геополитическите контрасти,

социално-икономическият стандарт, политическата стабилност и регионалното поведение на страната като конкурентен субект в международния туризъм. Основният извод от изследването е, че проявлението на геополитическите фактори имат съществено, а в отделни аспекти (като неизгодното геополитическо положение; визовия проблем със страните от ОНД; ниската степен на контактност на държавните граници, ниската реализация на транспортно-инфраструктурни проекти за целия преходен период и др.) дори и определящо значение върху развитието на българския туризъм. Предложени са конкретни насоки за преодоляване негативното геополитическо въздействие (ориентирани към валоризация на културноисторическия потенциал) и засилване конкурентоспособността на дестинацията.

Апостолов, Н., В. Кръстев. Научно-литературните обзори по география на туризма. // Сп. Известия на ИУ, бр. 2, 2011. – с. 134–141.

Статията е насочена към проучване и синтез на библиографския фонд на научно-литературните обзори по география на туризма в света, които имат фундаментално значение за нейното израстване и утвърждаване в предметен и концептуален план. Изведени като значими за туристикогеографската теория и практика са 103 от тях, които са анализирани и систематизирани по тематичен, териториален, хронологичен и функционален порядък. Като ефективен и достатъчно надежден начин за навлизане в научното съдържание на туристикогеографската проблематика систематизираните в разработката научно-литературни обзори представляват адекватен ориентир относно професионалния избор на интересуващите изследователя публикации.

Кръстев, В. Модели на туристическа регионализация на световното пространство и мястото на България в тях. // Сп. Проблеми на географията, бр. 1–2, 2013. – с. 17–33.

Статията се фокусира върху въпроси, свързани с развиваните модели на туристическа регионализация на световното пространство. С цел да се проследи географската обективност по отношение на съвременните реалности, засягащи туризма, в рамките на проучването са подложени на пространствено-емпиричен анализ развиващите се модели на хоризонтална и поляризирана туристическа структура на света. Въз основа на комплексни сравнения са формулирани пространствени тенденции и специфични насоки за оптимизиране структурирането на туристическите региони. Разгледано е мястото и е дадена интегрална оценка на регионалното позициониране на България в йерархичната структура на световното туристическо пространство. Положението на страната в глобалната полупериферия на световния туризъм виждаме като следствие от силно поляризираната национална структура на туризма в ограничени области на територията на страната; слабата адаптивност към иновации в туристическия сектор; недалновидната политика по отношение развитието на отрасъла и спрямо традиционни за българския туризъм международни пазари.

Кръстев, В. Казахстан – политикогеографска характеристика. // Сп. Военен журнал, бр. 4, 2009. – с. 126–141.

Статията е посветена на страноведско изследване (Република Казахстан) от гледна точка на политическата география. На основата на обработена емпирична информация е извършен интегрален пространствен анализ с оценка на политикогеографското положение, природно-ресурсния потенциал, историко-географските, геоикономическите особености в развитието на Казахстан. Съществен момент в анализа е посветен на

неговия геокултурен образ като компонент, разкриващ спецификата на пространственото му поведение в периода на постсъветско развитие. В непосредствена зависимост от активността на страната в редица водещи регионални структури е направена геополитическа прогноза за развитието ѝ в рамките на централноазиатския и евразийския регион.

Кръстев, В. Политическа география и геополитика. // Сп. Геополитика, бр. 6, 2008. – с. 148–162.

Съдържанието на статията се изразява с теоретико-методичен характер. Проследено е еволюционното развитие на политикогеографското знание със сравнителен анализ на особеностите и причините за поява на научни течения и геополитически концепции във водещите географски и геополитически школи. Засилен акцент е поставен върху анализа на актуалните тенденции в съвременната геополитика, при които все по-голяма роля играе културното осмисляне на пространството с използване на цивилизационния и културно-образния подход; свеждането на геополитиката до проблеми от регионален и локален характер (т. нар. вътрешна геополитика), ориентирани към социални, етнически, електорални и други конфликтногенни ситуации. Обърнато е обстойно внимание на традиционния и съвременния методичен арсенал на политическата география и тясно свързаната с нея геополитика.

IV. Доклади

Кръстев, В. Туристическият образ на България в условията на постсоциалистическата трансформация. // Материали на Международната научна конференция „Страноведение и регионоведение в решаване на проблемите на устойчивото развитие в съвременния свят“. Санкт-Петербург: ВВМ, 2010. – с. 390–395.

Изследван е туристическият образ на България от гледна точка на трансформациите в социално-икономическото развитие, международната активност и членството на страната в регионални организационни структури в периода на преход. Проучването се базира върху синтез на разнокачествена информация при използване на културно-образния подход. Под формата на изводи са изведени основните причини за трансформиране притегателната сила на туристическия образ на България по отношение на туристическия контингент от Русия и страните от ОНД.

Кръстев, В. Значение и интерпретация на туристическия ландшафт. Поглед към италианската география на туризма. // Алтернативи за развитие на съвременния туризъм: сборник доклади от научна конференция, посветена на 45-годишнината от създаването на специалност „Туризъм”. Варна: Наука и икономика, 2010. – с. 705–712.

Докладът е посветен на концепцията за туристическия ландшафт, развивана плодотворно през последните години в италианската туристикогеографска школа. Приведени и анализирани са редица примери, които предоставят научнообоснована основа за валоризиране и устойчиво развитие на туристическите територии, посредством използване потенциала на регионалните ландшафти. Някои от тях могат да се възприемат и като методична база в изследването и повишаването на конкурентоспособността на българския туризъм. Основният извод е, че ландшафтните комплекси (природни и антропогенни) позволяват да бъдат програмирани и адаптирани за туризма не само в теренно-полево, но и в интерпретационно отношение (посредством семиотична и репрезентативна интерпретация).

Кръстев, В. Значение государственных границ в развитии туризма. // Стратегия развития туризма и рекреации. Материалы международной

научно-практической конференции. Махачкала: Деловой мир, 2011. – с. 83–87.

Акцент в доклада е поставен върху държавните граници, чиито физически и функционални особености оказват съществено въздействие върху движението на туристопотоците и цялостната привлекателност на туристическите дестинации. Изследването се базира върху класически примери за характера на държавните граници като фактор в туризма със съпоставителен анализ на тяхното значение за България по отношение на: природните особености при тяхната демаркация; отредения статут в историческото им развитие; степента на контактност и туристическият им потенциал. Изводът, до който се достига, е, че устройството на държавните граници притежава способности да ограничава или повишава атрактивността на мястото за посещение в зависимост от степента на използване на приграничните ресурси. Това открива благоприятно поле за изследване на утвърждаваща се междудисциплинна област – туристическа лимология.

Крыстев, В. Роль и влияние государственных границ в международном туризме. // Географические науки в обеспечении стратегии устойчивого развития в условиях глобализации – Материалы международной научно-практической конференции 25–28 октября. Минск: БГУ, 2012. – с. 179–181.

Докладът е посветен на ролята на държавните граници, насочена към тяхната пропускателна способност (гъстота на ГКПП) и туристическа атрактивност (разглеждането им като туристически ресурси). Съобразно първият показател се стига до извод, че висока пропускателна способност имат най-вече границите с продължителна историческа устойчивост в демаркационните зони и такива между страни, участващи в регионални структури от интеграционен характер. При втория показател се отчита

комплексното използване на техния политически статут, конфигурация, фортификационни съоръжения, икономически и развлекателни обекти, които залагат конкурентното им преимущество по отношение на туризма.